

Yannick (20) schopte het van hardnekkige spijbelaar tot steunbeer voor jongeren met problemen

Elke uitvlucht was goed voor de zestienjarige Yannick om te spijbelen. Vergooide hij daarmee zijn toekomst, dan was dat maar zo. De jeugdrechter dacht er anders over, zijn coach van het intensieve jongerenbegeleidingsprogramma Youth at Risk ook. Die liet niet los, tot Yannick zichzelf weer bij elkaar raapte. Deze week moedigt Yannick, inmiddels 20, zelf voor het eerst jongeren aan om hun verantwoordelijkheid te nemen.

JOOR NATHALIE CARPENTIER / FOTO'S TIM DIRVEN

Yannick en een paar deelnemers van de trainingsweek van Youth at Risk, die allemaal een gerechtelijk dossier met zich meeslepen. 'Een andere vrijwilliger vergeleek ze met popcorn. Opgehitst stuiteren ze alle kanten op, maar diep vanbinnen zijn het vaak schatten van gasten.'

Van rotjongere tot rolmodel

En mollige jongen in fluo-vestje komt aangejogd in de verte. Puffend, hijgend sleept hij zich vooruit. Yannick strekt de hals, tuurt naar de naam op het hesje. Jimmy. "Komaan, Jimmyyyyy! Niet opgeven!", brult hij van ver. Jimmy houdt de blik strak op de grond gericht. Afzien, nog heel even afzien, schreeuw zijn lijf. "Komááááááá!" Dan ziet Jimmy Yannick. Een brede lach verschijnt op zijn rood aangelopen gezicht. "Ik wist dat jij 't waart!" Jimmy passeert, draait zich nog eens bli om. Loopt dan verder. Niet meer strompelend, maar met licht verende tred.

Het is ook Yannick niet ontgaan. Hij is in zijn nopjes. Zó voelt het dus aan deze kant van de lijn. "Ik herken mezelf in Jimmy. Hoe hij zich voelt, hoe hij naar de wereld kijkt. Hij sluit zich hier af van de andere jongeren, zit stillerjes apart. Hij zoekt de aandacht niet, maar hij verwacht die wel." Een wenk die Yannick niet wou negeren. "Gisteren ben ik met hem gaan praten." Dan, glunderend. "Blijkbaar is het hem bijgebleven."

EÉN BEEN IN DE CRIMINALITEIT

oor dat kleine, maar o zo belangrijke nlike is Yannick teruggekeerd naar de trainingsweek van Youth at Risk, voor jongeren die een gerechtelijk dossier meeslepen. Hier zitten relesschoppers, jongeren met één been of meer in de criminaliteit, maar evengoed weglopers of hardnekkige spijbelaars, zoals hij zelf vijf jaar geleden. Een week lang worden ze op hun eigen verantwoordelijkheid gewezen bij de keuzes die ze maken. Nu is Yannick hier logistiek vrijwilliger, ooit hopelijk coach. Om terug te geven wat hij hier zelf gekregen heeft. En dat is veel. "Vroeger voelde ik me ontzetteerd enzaam. Ik was heel onzeker, maakte vaak ruzie. De trainers en begeleiders hier hebben me weer zelfvertrouwen gegeven." En liefdevolle, strenge maar vooral blijvende aandacht. Iets waaraan het Yannick zo lang ontbrak. Al was hij zelf de laatste om dat te beseffen. Hij had geleerd zichzelf te beredderen. Zo gek was dat toch niet met een zo druk bezette mama? Ze had een baan in de horeca. Dat betekende 's nachts werken, overdag slapen. Niemand die het merkte als Yannick eens een keertje niet naar school ging. Structuur kende hij niet. Een vader evenmin.

Eén dag spijbelen op zijn achtste werd al snel een week. Zijn mama kreeg een ongeluk. Zonk diep weg in een depressie. Soms verloor ze alle controle, nog veel vaker lag ze uren lang futloos in bed. Ze verloor zichzelf, maar haar zoon nog meer. Zijn mama kampt met schizofrenie, maar dat wist Yannick toen nog niet. Doodsbenauwd was hij. Bang dat het mis zou lopen als hij haar achterliet. Bang dat het huis zou afbranden. "Als je op je zestiende je mama 's nachts op je rug naar huis hebt moeten dragen, dan vergeet je dat nooit meer." Maar Yannick zweeg. Kroop nog meer in zijn schulp en bleef thuis. Loog dat hij ziek was. Dat hij een llesbreuk had. En daarom niet op school raakte. "Ik wou niet spijbelen, maar toch deed ik het. Als ik ging, was

ik een van de besten van de klas, maar ik geraakte er niet. Als ik net te laat kwam, keerde ik terug naar huis. Elk argument was goed om niet te gaan. Ik voelde me totaal nutteloos, schaamde me rot, maar kon niet anders."

Wie doorvroeg, kreeg een leugentje op de mouw gespeld. Familie die wou ingrijpen, werd hulsuwaarts gestuurd. De school die een afspraak met zijn mama maakte, kreeg enkel een lege stoel te zien. Een vriend die hij wel in vertrouwen nam, stapte naar een leerkracht. Maar het was te laat. "Ik had al beslist om te stoppen met school. Pas op mijn achttiende besepte ik dat ik het zo ook voor mezelf verpest had. YAR heeft me dat doen inzien. Maar niet meteen. Toen de jeugdrechter me naar hier stuurde, zag ik dat alleen als een manier om zo snel mogelijk weer naar huis te kunnen."

SCOTLAND YARD

Beng. Een koffer wordt tegen de grond gekeld. "Dan bôl ik het zelf wel af!" roept een heethoofd van hooguit vijftien agressief naar zijn begeleiders. Knal. Het vallesje moet het nog eens ontgelden. Het joch wil wegbenen, maar enkele vrijwilligers houden hem tegen. Alle jongeren hebben het gezien. Nog eentje voor wie de blik in de spiegel te confronterend is. Voor wie discipline en urenlange praatsessies over alles waar ze mee worstelen té wordt.

Yannick weet hoe lastig het hier soms is. "Ik was destijds zelf echt geïntimideerd door enkele trainers toen ik hier aankwam. Drie van hen zijn echte klerkasten. Het leek wel alsof ik was binnengewandeld bij Scotland Yard." Gaandeweg kanteide zijn

beeld. "Je krijgt best veel vrijheid en ze houden zich aan hun woord."

Dit keer is hij het die zich de longen uit het lijf schreeuw om jongeren door de loodzware week te loodsen. Even overenthousiast als de vrijwilligers hem destijds toeljuken. Zijn aanvankelijk wantrouwen van toen ziet hij nu ook bij deze groep jongeren. "Zeker vijf gasten hebben al gevraagd of we hiervoor betaald worden. Ik ging daar toen ook van uit. Waarom deed iedereen zo vriendelijk?" Zijn stem kan de verbazing nog altijd niet verbergen. "Maar ze zijn gewoon echt zo. Ook tegen mij."

Die onverwacht warme steun van onbekenden maakte maar langzaam barsjtjes in Yannicks onverschilligheid. Net zoals de uren luisteren, in de spiegel kijken, uitvlooien wat zijn eigen rol was. "Ik zat steevast vooraan bij de persoonlijkheidsstralingen. Altijd op tijd, te vroeg zelfs. Ik wist niet goed wat ik moest doen. Ik wou vooral zo snel mogelijk weer naar huis. Toen ik hier zelf vertrok, was ik nog een rommel-tje. Ik bleef liegen, excuses verzinnen waarom ik niet naar school ging. Ik besepte gewoon niet dat ik me had aangepast aan de situatie thuis."

Na de trainingsweek liet zijn persoonlijke coach, Raymond Daems, hem niet los.

Hij bleef vragen of Yannick alweer school liep. Hoe het met hem ging. Pas vijf maanden later durfde Yannick Raymond echt in vertrouwen te nemen. Omdat Raymond hem bleef steunen. Zelfs toen hij de honderdste keer loog. "Toen pas heb ik hem verteld over thuis. Ik zag in dat er alleen echt iets kon veranderen als ik eerlijk was."

Raymond herinnert zich het gesprek in de auto nog goed. Hij had het bijna opgegeven toen Yannick brak. "Ik heb me lang afgevraagd of hij besepte dat hij in de omgekeerde wereld leefde. Dat je ouders normaal gezien voor je zorgen. Niet andersom." Eenmaal opengebroken, was er alleen nog maar een weg vooruit. Hoe Yannick het deed, weet hij niet, maar hij nam de moeilijkste beslissing uit zijn leven. "Ik besepte dat ik zo niet verder kon leven. Ik heb mijn mama laten hospitaliseren."

KLAPPEN VERKOPEN

Het lijkt misschien niet zo met zijn tenger lijf en smalle borstkas, maar mentaal voelt Yannick zich vandaag sterker dan ooit. De vroegere strakke lijn van zijn lippen heeft hij Ingeruld voor een lach. Een metamorfose die hij zelf nooit voor mogelijk had gehouden. "Veel jongeren hier den-

ken dat het toch niets zal uithalen. Dat ze hierna gewoon weer voor de jeugdrechter zullen belanden. Ik wil hen duidelijk maken dat dit wel een verschil kan maken. Als ze er voluit voor gaan."

Het raakt hem bijna persoonlijk als een deelnemer er de brui aan wil geven. Zoals dat meisje na de eerste dag. "Ik wou naar haar toe stappen en mijn verhaal vertellen. Dat het soms pas na heel lange tijd lukt, dat ik ook nog in mijn oude gedrag herviel. Ik wil hen tonen dat ze echt een kans laten schieten als ze dit afdaan."

Niet iedereen ziet het als een kans. Sommigen arriveren hier alsof het hen allemaal gestolen kan worden. Smalen onder elkaar dat het mooi meegenomen is, zo'n week vakantie in een mooi kasteldomein. Of snoeren een vrijwilliger scheldend de mond als die opmerkt dat ze zich niet aan de regels houden.

Stoerdoenerij die vaak al na een paar dagen afbrokkelt, maar die eerst toch vooraf afschrikt. Ook Yannick. "De eerste dag hier was ik bang dat die gastjes me in elkaar zouden kloppen bij een verkeerd woord. Sommigen zien er ook echt agressief uit. Een jongen vertelde tijdens een sessie zelfs dat hij iemand had neergestoken." Die nacht deed Yannick geen oog dicht. "Ik dacht dat ze 's nachts iedereen zouden vermoorden. Velen van hen kwamen uit een gesloten instelling. Die hebben felten gepleegd. Dat heb ik nooit gedaan."

Tot de stoerste van allemaal Yannick de volgende dag uitdrukkelijk bedankte omdat hij zo voor hem gesupporterd had. En een ander heethoofd zich, hoewel duidelijk tegen zijn zin, zelfs superbelegd van zijn opgelegde taak kweet onder Yannicks toezien. Ook de jongen van de koffer is er enkele uren later nog. Zijn rood omrande ogen verraden tranen. Zijn agressie lijkt uit zijn lichaam weggevoeld. Hij lijkt weer even wie hij eigenlijk is: een te jong kereltje dat het alleen niet redt.

Yannick staat er soms zelf van te kijken. "Een andere vrijwilliger vergeleek ze met popcorn. Opgehitst stuiteren ze alle kanten op, maar diep vanbinnen zijn het vaak schatten van gasten." Hij leert hier zelf nog elke dag bij. "Bijvoorbeeld dat je niet mag uitstellen uit angst. Je moet het nú doen. Ik dwing mezelf om initiatief te nemen. Ik weet soms ook niet goed wat ik tegen die gasten moet zeggen, maar ik probeer het wel. Vroeger had ik dat vermeden."

Of hij vandaag trots is? Hij twijfelt, zoekt naar bevestiging. "Ik ben geen professor, maar misschien wel een rolmodel?" We knikken. En er is nog een reden waarom hij hier is. Zijn moeder. "Ze is boos omdat ik haar hebben laten hospitaliseren. Ze voelt zich verraden. Maar ik moest het doen. Misschien kan ik hier, op neutraal terrein, er ook achter komen hoe ik mijn moeder kan coachen. Al heb ik nog geen idee hoe."

Als je op je zestiende je mama 's nachts op je rug naar huis hebt moeten dragen, dan vergeet je dat nooit meer